

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

Kommissie van redactie:

Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. R. Kok, Ameide; Ds. H. van Leeuwen, Rotterdam-West; Ds. C. Smits, Sliedrecht-Centrum; Ds. D. Slagboom, Dordrecht-Centrum; J. van Heteren, Sliedrecht-Centrum; Joh. van der Lee, Alphen aan den Rijn, en B. van der Wal, Dordrecht-Centrum.

Redactie:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 17, Meerkerk. Telefoon 01837-357

Administratie:

Joh. van der Lee, Van Eeghenstraat 14, Alphen aan den Rijn, tel. 01720-3814, postrekening 704350, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het pand” te Alphen aan den Rijn.

Abonnementsprijs f 6,— per jaar.

Advertenties f 0,20 per m.m. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

EEN ZALIG STERFBED

Een zalig sterfbed is een zeldzaam en dierbaar voorrecht. Niet aan allen van Gods kinderen valt het te beurt. Aan sommigen van Gods gunstgenoten wel. Doch waar we dit dan ook ontmoeten, daar is de hemel op aarde, daar mag de stervende wel eens verkeren in een Thaborsgestalte. Daar mag hij slaan een blik over dood en graf. Zijn zwarte en vuile zonden alle gewassen in dat dierbare en zaligmakende bloed van zijn eeuwig beminnelijke Zoenborg. Met Paulus beleeft hij iets van hetgeen deze zegt: Ik heb de goede strijd gestreden, enz.

De bovengemelde tekstwoorden nu verplaatsen ons in de geest aan zulk een sterfbed, namelijk dat van David. In gedachten staan we in de hofburcht te Sion. Het einde van Davids dagen is gekomen. De koning is oud en der dagen zat. Zijn leven neigt naar het graf. Maar zijn geest is krachtig in de Heere. De man naar Gods hart, door de Geest aangedreven, zingt zijn zwanenzang.

Het onderwerp is, hoe kan het anders, waar hij de Koning in Zijn schoonheid ziet, Immanuël; de grond zijner hoop, het voorwerp van zijn geloof en de inhoud zijner liefde. Hij ziet nu de Messias opkomen uit zijn huis, uit zijn geslacht. En daarom verrukt over dit heerlijk gezicht, een gezicht waarvan de grijze Ethan zingt: „een gezicht, dat zoveel troost bevat”, roept hij in heilige verwondering uit: Hoewel mijn huis also niet is bij God, enz.

Hoewel, dit is veelzeggend, komt op uit zelfkennis. Geen kind van God kan zijn levensgeschiedenis schrijven zonder dit hoewel.

Maar dit geeft dan ook kracht aan het nochtans. Nooit zouden we kennis krijgen van dit nochtans van eeuwige zondaarsmin, als we het hoewel van schuld en zonde niet geleerd hebben. Velen in deze oppervlakkige tijden spreken deze woorden na, springen over deze zaken heen. Het is enerzijds een dorre oppervlakkige verstandsbekouwing, die leven bij conclusies en bij voorkeur, spreken over het verbond en nog eens het verbond, maar met dit alles is men een vijand van de waarachtige ontdekking en bevinding. En anderzijds een gemoedelijke eigengerechtigheid, die een grondslag zoekt in z'n tranen, beweegoffers en vroomheid, die nog nimmer door de Geest der uitbranding en door schuddingen der ontdekking uit het menselijk eigenlievende en gemoedelijke is uitgezet, maar nog vastzit in de droesem van zijn eigen vleselijk verstand en een verbroken werkverbond.

Mijn huis, daarmee bedoelt David zijn afkomst, zijn geringheid, onwaardigheid en bederf. Genade verootmoedigt. Hij gaat zijn

leven na. Achter de kudde zijns vaders was hij de minste in zijns vaders huis. Hij slaat zijn levensboek op, welk een zwarte bladzijden: we noemen slechts de namen Urias, Bathseba. Zijn gezin: we noemen de namen Amnon, Adonia, Absalom. En de wortels van dat huis: Rachab, de hoer; Ruth, de Moabitische, zijn namen die in dadelijk verband staan met dat huis.

Het is also niet bij God. David ziet terug op het wonder der genade, vastgelegd in de eeuwige verkiezing Gods. O, dan moet zijn gezin, zijn huis uitblinken. Eigen leven moet zijn een lofzang, Gode gewijd. Doch 't is niet zó bij God, d.w.z. niet naar de maatstaf der mensen, niet naar Davids oordeel, maar naar het alles beslissende en hartdoorwerkende oordeel Gods. O, dan ziet hij bij de Heere niets dan goedheid en bij zichzelf niets dan slechtheid.

Mijn lezers, kennen wij reeds de onwaardigheid van ons huis? Niet het roemen en geloven zonder grond, noch het dode klagen zonder het waarachtig gevoel en hartgrondige levende droefheid naar God, weet wat dat zeggen wil. Zij echter, die met David door dezelfde Geest gedrenkt zijn, kennen dat hoewel van zelfverfoeiing. Maar ook dat nochtans van onbegrepen verkiezende zondaarsliefde. Beluister het uit de tekst: Nochtans heeft Hij mij een eeuwig verbond gesteld. David mag rusten in de vastigheden van Jehova's deugden. Zijn hart zal spoedig stilstaan. Doch zalig rustpunt: Bezwijkt mijn vlees en mijn hart, zo is God de Rotssteen mijns harten, mijn deel in eeuwigheid. Immers het hart van zijn grote Zoon en Heere is ook voor hem doorstoken. De zalige rust voor David, die ook als type van Christus, zo grote onrust had gekend, ligt geheel in zijn Silo, in zijn Borg en God.

Hij spreekt hier voorts van het verbond. Ongetwijfeld bedoelt hij hiermee het dierbare verbond der genade.

Dit genadeverbond nu is in wezen alleen opgericht met de uitverkorenen, hoewel het zijn bediening heeft zo breed als de zichtbare kerk is.

David weet zich zalig in dit verbond, maar mag ook ingaan en aflezen, dat hij type en schaduw is van de Middelaar van dit verbond. De wortels van dit verbond liggen in de eeuwigheid, in het eeuwig raadsbesluit van een vrij werkend en verkiezend God. 't Ligt alles vast en bepaald, ook ten opzichte van David en zijn troon tot in eeuwigheid. Lees hierover 2 Samuel 7. De gloriekroon zal eeuwig bloeien op het hoofd van Davids grote Zoon: „Ik zal met u een eeuwig verbond maken en u geven de gewisse weladigheden Davids”

VAN DE ADMINISTRATIE

Wij beginnen ditmaal met de vraag: wie kan mij helpen aan het juiste adres van de heer L. A. Seventer, Rembrandtlaan 125 III, te....? Uit Amsterdam kwam ons blad tot tweemaal toe retour, met de mededeling adres onbekend, eveneens uit Amstelveen, daar wij een tip hadden gekregen, dat genoemd adres aldaar wel zou zijn. Ook voor foutieve adressen of adreswijzigingen blijft ons verzoek: wil mij dat direkt melden. Wij blijven bij den voortduur vragen uw hulp voor uitbreiding van abonnees en het verspreiden van proefnummers. Met dank vermelden wij, van iemand die onbekend wenst te blijven dat zij voor een jaar 15 abonnementen voor haar rekening nam, met de namen en adressen waarheen ons blad gezonden moest worden. Door een hoogbejaarde zuster ontvingen wij een drietal abonnees. Mogen wij hen stellen als voorbeeld ter navolging?

Ook werden wij verrast, eveneens door NN, die f 300,- beschikbaar stelde voor het toezenden van 3 x een proefnummer aan circa 300 adressen. Uit dit alles moge blijken, dat er veel gedaan kan worden, opdat er meer bekendheid aan ons blad worde gegeven.

Aan al onze abonnees het vriendelijk verzoek ons een helpende hand te bieden. Hoe meer werk u ons geeft, des te aangenamer. Ook hebben wij te vermelden, dat aan giften en overbetalingen werd ontvangen f 216,83. Dit geldt van 16 t/m 28 mei. Vooral ook op de overbetalingen willen wij wijzen. Elke gift is welkom, want het is terecht, zoals op de girostrook vaak vermeld is: aan de uitgave van ons blad zijn extra kosten verbonden. Tenslotte nog dit. D.V. van 13 t/m 24 juni hopen wij uitstendig te zijn. Dus in die tijd kunnen wij u niet direkt van dienst zijn. Maar wij zullen trachten na onze thuiskomst weer direkt alles af te werken. Wilt u voor spoedgevallen zich wenden tot Ds. G. Blom te Meerkerk? Laten wij onder biddend opzien tot de Heere rustig voortgaan met de bede: ja het werk onzer handen, bevestig dat.

v.d.L.
P.s.: ons gironummer is 704350 ten name van de administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen a.d. Rijn, v. Eeghenstraat 14.

Zulk een verbond heeft Hij mij gesteld: Dit is voor David een persoonlijke zaak. Geheel eens zijn we het dan ook met Hellenbroek, als hij vraagt in zijn bekend vraagboekje, in de les, rakende het verbond der genade: Hoe komt de zondaar in dit verbond? Antw. God nadert eerst tot de zondaar als Hij hem vriendelijk nodigt. Dit is de nodigende en de roepende stem van het Evangelie der zaligheid.

Onder dat Woord en Evangelie verkeren wij nog, medereizigers naar de eeuwigheid. Vroeger of later wordt ook voor ons het doodsbed gespreid. Wat is dan onze grond voor de eeuwigheid, de rust onzer ziel?

Wij zullen dan alleen voor God kunnen bestaan in de vruchten van Zijn eigen werk. De grondslag, zoals David die beleed op zijn sterfbed. Ik las eens van een godzalig predikant in Engeland, die kort voor zijn sterven in blijde zielsverrukking uitriep: „Ogelukkige dag, nu mag ik sterven op die grondslagen en waarheden die ik heb mogen verkondigen”. De eeuwige drieënige God, Die Zich in een eeuwig verbond verbindt om eeuwig de God te zijn van een volk, verloren in zichzelf. Behouden in Christus door Zijn verzoenend bloed, zo is hun deel tot in eeuwigheid: en het Lam Gods zal ze leiden aan de levende fonteynen der wateren.

Van zulk een zalig sterfbed geldt het:

Een zuchter min beneen,
Een juicher meer hierboven.

Smits

De Pelgrimsreis is voor Oud en Jong

5.

Hoe lang heeft de Pelgrim verkeerdt in de poel Moedeloosheid? Op deze vraag heb ik geen antwoord kunnen vinden. En daar is ook geen tijd voor bepaald in de Schrift. Maar dit staat wel vast, dat de tijd in de poel Moedeloosheid voor deze mensen nooit kort is. Het is alsof er geen eind aan komt. Bij de verschrikking van een nachtelijke duisternis, wordt het hart nog meer bezwaard door de stilte der eenzaamheid.

Maar laten we nu eerst dit vaststellen, dat het nooit profijtelijk is, lang te spreken over moedeloosheid.

Helper vraagt naar de oorzaak van de moedeloosheid. En daar hem vanuit de Schrift de weg was geweest, was hij in gehoorzaamheid aan de Heere aan deze plaats gekomen. Heel goed, want deze weg is al van oude tijden af de enige weg om de toekomende toorn te ontvlieden en de eeuwige zaligheid te verkrijgen.

Gelukkig, de oorzaak der moedeloosheid is niet in ongehoorzaamheid. Want niets mishaagt de Heere meer dan dat. Wij hebben altijd biddende te strijden tegen de oude kwaal van moedwillige ongehoorzaamheid.

Maar nu weet Helper meteen, wat de oorzaak is van zijn vallen in de poel Moedeloosheid. Het blijkt uit de vraag: Maar waarom hebt ge niet op die stenen gelet? Daar is verzuim gepleegd.

De Pelgrim wist, dat hij had te letten op de stenen van Gods ontfermende liefde. Daarin is de grond der hoop, de pleitgrond des gebeds.

Hieraan had Plooibaar geen behoefte. Hij dacht de hemel met zijn willen en lopen te verkrijgen. In hem is het duidelijk bewezen, dat het niet is desgenen die wil, noch desgenen die loopt. Wij moeten leren leven uit Gods ontfermende liefde.

Het leven der genade is van stap tot stap een leven uit de beloften van het Evangelie. Het is de Moeder, waaruit al de kinderen van de beloften zijn voortgekomen. Een Moeder, die haar kinderen niet alleen baart, maar ook voedt en opvoedt voor de dingen der eeuwigheid.

Door niet te letten op de stenen van Gods beloften komt men in moedeloosheid. Daar is geen andere bron, waaruit men moed en kracht kan putten om de reis naar het land des Heeren te maken, dan in de beloften van het Evangelie.

Hier worden de beloften stenen genaamd, want in elke belofte schittert de Rotssteen, Wiens werk volkomen is.

Het gaat in ons hart en leven om de vervulling van Gods beloften, zodat men er door aan de troon der genade gebonden wordt. Wie genoeg heeft aan het bezit van de beloften, en niet de vervulling zoekt, komt om.

De Pelgrim had op de stenen van Gods beloften kunnen letten, want de kracht van de vervulling was hem bekend. Met een innig gevoel, met de bewogenheid des geloofs sprak hij van de dingen der eeuwigheid.

Naar Gods beloften was de wet der liefde in zijn hart geschreven door de Heilige Geest, zodat hij de Heere hartelijk lief had. En uit kracht daarvan was het zijn keus, de Heere te vrezen.

Al wenende en bevende kwam hij tot de Heere met de bede: Wat moet ik doen? En door de prediking van Evangelist kreeg hij antwoord op zijn bede: Wat moet ik doen om zalig te worden? En zie, de belofte: Bidt en u zal gegeven worden, is in hem vervuld.

Wij hebben te letten op de vervulling van Gods beloften. De Heere zegt: Zoekt, en gij zult vinden. Maar in het zoeken naar de enge poort was de Pelgrim wel echt werkzaam, maar niet altijd op een rechte wijze. Door op te gaan met zijn gevoel in de beschouwing van geestelijke en eeuwige dingen, heeft hij het verzuimd met de nodige ernst te letten op

de stenen, die van zo grote betekenis zijn. Maar met deze bestraffing heeft Helper de hulpbehoevende man niet verstoten. Met de liefde van zijn hart gaf hij hem de rechterhand der gemeenschap, en zie, hij werd getrokken uit de modder der moedeloosheid om zijn weg te vervolgen naar de enge poort. Helper is een man, die zich verstandig weet te gedragen jegens een ellendige. De Heere heeft hem in Zijn dienst gesteld, om bedroefden te troosten en zwakken te sterken.

„Maar waarom — zo sprak de Pelgrim — wordt deze modderpoel niet droog gemaakt, opdat de arme reizigers veilig zouden kunnen gaan over de vlakte naar de poort, die de Heere gebouwd heeft?”

Als het mogelijk was zou dat voor deze reizigers wel gemakkelijk wezen. Maar door de reizigers, die over deze vlakte gaan, is deze poel ontstaan. Het zijn in een meerdere of mindere mate allemaal doodbrakende mensen, die hun hart vol dood en verderf, hier uitstorten. Zij walgen van zichzelf. Dit woord: „En gij zult van uzelf een walging hebben over al uw boosheden, die gij gedaan hebt”, behoort ook tot de vervulling van Gods beloften.

Elke reiziger naar de enge poort stort op deze vlakte al de boosheid en goddeloosheid van zijn hart en leven uit voor het aangezicht des Heeren, en dat verenigt zich tot een poel van moedeloosheid. Zelfs de stenen van Gods beloften, die hier gelegd zijn, worden er soms nog door bemodderd, zodat de reizigers die wat beneveld zijn en te weinig letten op de stenen, er in stappen. Daarom hebben wij dit woord: „Het is en blijft de poel Moedeloosheid” ter harte te nemen.

In de beloften van het Evangelie is de enige bron van moed en kracht. Wij hebben te zoeken in het Boek des Heeren naare belofte voor ons hart en leven. En dat maakt ons recht arm en hulpbehoevend. De belofte van het licht zegt, dat wij duisternis zijn. Die van het leven zegt, dat wij midden in de dood liggen. Beloofd de Heere ons te zijn tot een woning, dan geeft Hij daarmee te kennen, dat wij dakloos zijn.

Maar daar is anderzijds een zoete verkwikking, een smaken van Gods goedertierenheid, in het gebruik van de beloften om haar vervulling te verkrijgen. Hieruit vloeit de innige gebondenheid des harten voort aan de troon der genade.

Laat ons nooit het bezit van Gods beloften houden voor het bezit van derzelver inhoud, want dat baart een bittere teleurstelling.

Het volk, dat omgekomen is in de woestijn, is omgekomen omdat het de vervulling van de beloften niet zocht bij de Heere, al werd dat nog zo krachtig door Jozua en Kaleb gepredikt. Uitgetrokken in het geloof, zijn velen toch nog omgekomen door het ongehoof. En dat hebben wij ter harte te nemen. A. K.

Naar de

5.

CATECHISATIE

DE OPENBARING GODS

We gaan nu even verder met de kennis Gods in de natuur. Reeds hebben we opgemerkt, dat die kennis niet genoegzaam tot zaligheid is, omdat wij Christus er niet uit kunnen kennen, noch dat God een drieënig God is.

We stelden toen de vraag, of we deze kennis uit de natuur nu niet kunnen missen. We zeiden: volstrekt niet.

Ter nadere beantwoording van deze vraag, dienen we op twee zaken te letten: ten eerste, dat we in de algemene openbaring Gods in

de natuur geen tegenstelling mogen zien met de bijzondere openbaring Gods in de Heilige Schrift, en ten tweede, dat we die wel moeten stellen tussen natuur en zonde.

Onze vaderen hadden niet alleen de strijd aan te binden tegen Rome's leer, maar ook tegen de doperse dwalingen.

Zo stellen de dopersen een volstrekte tegenstrijdigheid tussen natuur en genade. De natuur, de aarde, is het terrein van de duivel. De gelovigen moeten dit terrein mijden (hun stelsel: wereldmijding). Daarom erkennen zij de overheid niet en verwerpen zij de eed. Arbeiden is een vloek. Sommigen van hen gingen zo ver, dat zij teruggrepen op de staat van de mens vóór de val (de zogenaamde naaktloperij).

De roomse kerk stelt ook een dualisme tussen natuur en genade. Er is tweërlei terrein: de aarde, de wereld (het ongewijde) en de kerk (het gewijde terrein). Wat van het ongewijde overgaat naar het gewijde moet eerst „gewijd” worden. (Het wijwater-bakje bij de ingang van de kerken). Kunt u verklaren waar hier de ernstige fouten liggen?

Wij willen het proberen.

De tegenstelling, welke hier gemaakt wordt, is: natuur en genade. Dit is naar Gods Woord totaal onjuist.

Wel is waar, wat Calvijn zo duidelijk opmerkte, dat we het boek der natuur alleen kunnen lezen en verstaan door de Bijbel. Hij vergeleek de Bijbel hier met een bril. Maar daarom mogen we niet zeggen: de wereld, de aarde is van de duivel. We lezen duidelijk in Ps. 24: „De aarde is des Heeren, mitsgaders haar volheid, de wereld, en die daarin wonen”.

Onze arbeid zelf is niet een vloek, maar een zegen. „De hand der vlijtigen maakt rijk”. Spr. 10 : 4. Wel is een vloek dat wij moeten arbeiden „in het zweet onzes aangezichts”. En wat de duivel betreft, zeker, hij oefent op aarde zijn macht uit. We lezen in Job 1 dat hij God antwoordt: „van om te trekken over de aarde”. Christus noemt hem „de overste dezer wereld”. Hij werkt in deze wereld met zijn machtige invloeden en bouwt zijn cellen. Maar..... dit alles onder Gods toelating. Christus heeft Zijn kerk troostvol nagelaten: „Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde!”

Wanneer dus de aarde des Heeren is, mogen we dus van alles wat de cultuur en de techniek biedt, gebruik maken?

We raken hier een kwestie, waarmee bijzonder ook onze jonge mensen vaak zitten en zo dikwijls vragen: waarom mogen we aan dit of dat niet meedoen? Waarom is dit of dat verkeerd?

Ook hier moeten we weer zeer goed onderscheiden. Mogen we geen tegenstrijdigheid stellen tussen natuur en genade, wel moeten we terdege de principiële, absolute tegenstelling handhaven die er is tussen natuur en..... de zonde, het kwaad, wat uit de geest der wereld opkomt, het ijdele, het boze, „Wereldlijk” is niet hetzelfde als „werelds”. Al was Pilatus een „werelds” mens, hier wordt met „wereldlijke rechter” (zie de catechismus, zondag 15) bedoeld dat Pilatus rechter was, die het wereldlijke recht moest uitoefenen. „Werelds” is: wat uit anti-goddelijk beginsel gedaan wordt. Cultuur en techniek zijn op zichzelf geen zondige zaken, want de zonde zit niet in de stof (de oude dwaling van het Manicheïsme).

Wel gaat het hier om de kwestie, wat ermee gedaan wordt. In onze tijd wordt heel wat op naam van de cultuur gezet, wat in de aard zondig is. Men kan rustig meedoen aan allerlei gewoonten en normen, die naar Gods Woord „werelds” zijn, dat wil dus zeggen, die uit het vlees zijn. De Schrift noemt duidelijk de werken des vleses (Gal. 5 : 19). In de brief van Judas zegt de Heere: „en haat ook de rok, die van het vlees bekleet is”.

Het principiële verschil tussen „wereld” (het boze) en „kerk” wordt in onze dagen hoe langer hoe meer weggevaagd. Dansen, toneel, bioscoop (we hebben nu zelfs ook een christelijke (?) bioscoop: de „cefa”) worden rustig beschouwd als behorende tot de christelijke

levensstijl. Wat is er eigenlijk nog zondig? En wanneer hiertegen gewaarschuwd worden de zonden genoemd, wordt rustig gezegd: ach, dat weten onze mensen wel. Maar Israël wist het ook wat God verbood, doch telkens moes-

ten de profeten toch maar ernstig vermanen en het „bekeert u” doen horen!

We kunnen God niet dienen en de mammon.

R'dam-West

vL.

Ds. Gezelle Meerburg

5.

De boeteprediker van het land van Altena

Echter heeft toch de Heere de prediking van Zijn Woord gebruikt. Het Land van Heusden en Altena is op een bijzondere wijze in aanraking gekomen met de bediening van de boodschap van vrije genade. En Gezelle Meerburg heeft daarvan ook mede de vruchten onder-

vonden. Van Rhee verdwijnt dus reeds spoedig uit deze streek. Scholte gaat in 1835 naar Gorkum, al blijft hij in Doeveren preken. In 1837 voert zijn weg echter naar Utrecht en ondanks zijn invloed in dit gedeelte, kan hij toch niet meer zoveel aandacht besteden aan het Land van Heusden en Altena. Maar Gezelle Meerburg blijft in deze streek. En ik geloof niet, dat het teveel gezegd is, dat deze „vader der Scheiding” de meeste invloed daar gehad heeft. Zijn nagedachtenis is daar tot zegen geworden. Ook hij had gebreken. Maar de geur der waarachtige vreze Gods heeft zich verspreid uit zijn leven en arbeid.

Als een trouwe herder heeft hij in deze streek gearbeid. De grote verbondenheid aan eigen gemeente en omgeving treft bij het kennismaken van zijn leven. We hebben het reeds vermeld: al de jaren van zijn ambtelijke bediening is hij in Almkerk en omgeving ge-

bleven. Hij trachtte ook zijn arbeid te beperken binnen eigen gemeente en streek. Hij sprak wel in verschillende plaatsen in Noord-Brabant en ook in Gelderland en Zuid-Holland; vooral in de eerste tijd na de Scheiding heeft hij met zegen temidden van veel strijd en vervolging op meerdere plaatsen gesproken en gemeenten gesticht. En toch vinden we telkens terug de neiging om niet te ver buiten zijn eigen gemeente te gaan.

Ongetwijfeld heeft dit ook andere oorzaken gehad. Eén ervan is in de jaren na 1837 de grote verdeeldheid in de kerken der Afscheiding. Hij schrijft later zelf, hoe die verscheurdheid, gepaard met onverloochendheid en geesteloosheid hem benauwt: „En dit maakte het mij vaak bang, en heeft mij in de afgelopen zomer het soms zeer bang gemaakt, ja dat ik liever van alles slechts een aanschouwer wilde zijn en afgezonderd van de mensen wilde leven, zodat ik mij lange tijd onttrokken heb aan alle werkzaamheden buiten de provincie Noord-Brabant...” Moeilijk kon hij de strijd verdragen, die zo weinig vaak om de waarheid ging, en had daarom de drang om zich terug te trekken.

Niettemin moet hij ook persoonlijk zich zeer verbonden gevoeld hebben aan de gemeente van Almkerk. Door de strijd van de jaren rondom de Afscheiding heen is die band zeker sterker geworden. Veel beroepen van andere gemeenten konden hem niet bewegen het land van Altena te verlaten. Zelfs niet de benoeming tot docent aan de op te richten Theologische School. Hij wist zich van Gods wege geroepen om daar te arbeiden en werd van deze roeping niet losgemaakt.

De prediker, die op de kansel zich zo diep bewust was van de verantwoordelijkheid wat betreft de hem toebetrouwde zielen, was dit ook onder de kansel. In diepe ernst maar ook met grote wijsheid in de geestelijke zaken heeft hij zijn herderlijke arbeid betracht. Gezelle Meerburg was niet gemaakt en overgeestelijk, zodat hij bv. geen oog had voor de schoonheid van de natuur. Integendeel, het blijkt uit zijn preken, dat hij oog had voor de majesteit en heerlijkheid van de

Schepper, zoals deze geopenbaard worden bv. in het ontwaken van de natuur. Ook gaat hij daarin niet voorbij aan de zorgen van het dagelijks leven bij zijn gemeentelieden. Meer dan één keer haalt hij van één en ander iets aan, maar dan toch altijd om tot een ernstige toepassing te komen op het Woord dat hij spreekt.

Maar wel was hij ernstig en steeds bedacht op de geestelijke dingen. Hij voelde zich vooral thuis in de gezelschappen van Gods kinderen. Hij vraagt niet voor niets in de catechismusprek over Zondag 21, de laatste twee vragen en antwoorden: „Is Zijn volk uw volk? Verstaat ge hen, wanneer zij spreken over de verborgen omgang met hun God, over de uitlatingen van de Heilige Geest aan hun zielen?”

D. Slagboom

Uit de **P**raktijk

„Schijn bedriegt” wordt wel gezegd in het gewone leven. En als we zien op het nagemaakte, dan schijnt het og mooier te zijn dan het echte. Let eens op nagemaakte bloemen, hoe kunstig gemaakt en welke mooie kleuren, maar zonder leven, het is dood materiaal, hoe weinig verschil met het echte, dit kunnen wij als mensen wel beoordelen. Het is terecht „schijn bedriegt”, het is bedrog, het woord zegt het reeds.

Als we lezen in Gods Woord, dat de koning Rehabeam schilden maakte van koper in de plaats van de weggevoerde gouden schilden van Salomo, dan zal men op enige afstand wellicht weinig verschil hebben kunnen opmerken, want opgepoetst koper lijkt heel wat, maar koper is koper, en goud is goud.

Zien we op het menselijk geslacht, dat eens rein en recht door des Scheppers hand is voortgebracht, en waarvan de Heere getuigt, dat alles wat Hij gemaakt had (ook de mens) zeer goed was, dus zonder schijn. Maar door onze vreselijke val zijn we zo van onze Schepper afgevalen, dat Adam en wij, zijn nakomelingen, ons de eeuwige dood hebben waardig gemaakt, zodat wij terecht de naam van vloeken en doemwaardige zondaars moeten dragen, waarvan niet één mens is uitgezonderd van nature, en in ons geen waarheid gevonden wordt. Want wij zijn verleugend geworden; wij kennen van nature de waarheid niet, en kunnen er geen rechte begeerte toe hebben. En waar het alleen des Heeren Geest is, Die door Zijn Woord overtuigend en overtuigend komt werken in eens mensen hart, daar wordt het waarheid in het binnenste, dat God rechtvaardig en heilig is, en zij een verloren schepsel, en dat rechtvaardig. Dat kost tranen en berouw, zo'n mens begint een andere gang in zijn leven te krijgen. Zijn vorig leven is hem tot schaamte en schande, hij krijgt lust tot waarheid en oprechtheid en schuwt de schijn. Het is zo één om God te doen, om die gunst des Heeren deelachtig te mogen worden, daar wij zo moed- en vrijwillig zijn uitgevalen. Nu weet de Heere alleen op het allernauwkeurigst wie de Zijnen zijn. Wij mensen kunnen in deze het zijn niet altijd van de schijn onderscheiden, want een mens is een slim

schepsel, hij wil zo graag wezen wat hij in waarheid niet is. Ja hij bedriegt zichzelf zo gemakkelijk, en dat opzettelijk om wat te zijn. Maar hij kan zich ook bedriegen door onkunde, en menen op de rechte weg te zijn, en evenwel niet als een verloren schepsel voor de Heere te hebben leren bukken en buigen. Toch kunnen dezulken een levenswandel openbaren, waar 's Heeren volk wel eens jaloers op kan zijn. Wanneer daar alleen opgezien wordt, dan zou men zeker zeggen: die is er zeker een van. Zelfs kan men een naam hebben vanwege zijn handel en wandel. Het was met enige verwachting dat wij zo iemand eens bezochten.

Al spoedig vonden we aanleiding tot een geestelijk gesprek. Hij vertelde ons dat hij voorheen midden in de wereld leefde. Niet om God of Zijn gebod denkende, maakte hij nogal eens gebruik van de herberg. Niet dat hij leefde als een dronkaard, neen, maar hij vond daar toch veelal zijn vermaak en leefde zo zijn leven, delende tussen vrouw en kinderen en de herberg. Totdat hij op zekere dag eens doordacht, dat dit leven toch niets was, een gedeeld leven, het zinde hem eigenlijk niet. Voor de mensen begon hij zich te schamen, hij liep ermee vast, en begon te zien dat wanneer hij dit leven zou verlaten en een meer godsdienstig leven zou aanvangen, dit toch meer bevrediging zou geven, ook met het oog op zijn gezin, temeer daar ook dienaangaande enige woorden indruk maakten op zijn gemoed. Alles tezamen, hij kon niet meer naar de herberg gaan, maar ging zich schikken om de godsdienstoefeningen bij te wonen, hetwelk hij ook nauwgezet deed. Hij ging zich voegen bij sommigen van Gods volk, waar over de wegen des Heeren werd gesproken, en betoonde zich zeer getrouw in plichtsbetrachting aangaande de inzettingen des Heeren, zodat velen van hem spraken: „dat zal wel een bekeerd mens zijn”.

Maar het gesprek begon een wending te nemen toen onze medebroeder een weinig dieper op de zaken inging die ons waren medegedeeld. Want het is toch altijd een teer, maar ook een begeerlijk punt, waar de Heere ons gevonden heeft, en waar wij mee te doen kregen, want innerlijke en uiterlijke dingen liggen nogal eens onderscheiden. Maar wat jammer, toen bleef alles bij het uiterlijke, en moesten we er na langdurige gesprekken op wijzen, dat er toch zo veel veranderingen in 's mensen leven kunnen plaats hebben en die toch het wezen der zaken niet raken, want verandering is nog geen vernieuwing. Het voorname punt, die rechte vernedering onder de Heere, werd zo gemist, het aangrijpen van Gods beloften kwam zo gedurig naar voren, zonder dat we enige grond daarvoor konden ontwaren, daar de Heere toch plaats maakt voor Zijn toezeggingen in het hart. Werd er voorgesteld wat des Heeren gewone weg is, naar Zijn Woord, dan kregen we een ontwijkend antwoord en scheen alles stil te staan. Zo ook betreffende het gebruik van des Heeren inzettingen. Hoe nodig, zo hebben wij hem voorgesteld, om toch nauwkeurig te onderzoeken wiens werk dit is, of ons eigen of des Heeren werk, want toch alleen Zijn werk zal bestaan in die grote dag, en als dan zal blijken dat we onszelf bedrogen hebben, dan zal het onherroepelijk zijn. Nu is het nog het heden, en wordt ons telkenmale toegeroepen: *Haast u om uws levens wil.*

Lezer, in 't kort hebben wij neergeschreven een ervaring uit het ambtelijk werk. Huiswaarts kerende, gaven wij onze indrukken betreffende dit bezoek weer. Beiden maakten wij deze opmerking: hetgeen we vanavond gehoord hebben, vertoont vele tekenen van een bekering van de kroeg naar de kerk. Ook hierin zien we hoe een mens het zeer nauw kan nemen betreffende een uiterlijke wandel, en nochtans als het erop aankomt aangaande het innerlijke werk niets weet voort te brengen, waarop men enige verwachting zou kunnen bouwen. Ook onder „de godsdienstigen” is schijn. Alleen des Heeren werk zal de eeuwigheid verduren naar Zijn Woord.

J. van Heteren

Gezelschappen der godzaligen

2

Jacob Groenewegen maakt in aansluiting met wat hij verteld heeft over het godvruchtig samenkomen in Werkendam enige opmerkingen, die wel waard zijn gelezen en overdacht te worden. Wij geven hem dus weer het woord.

Dit verhalen wij niet tot onze eigen eer, maar tot ere Gods en roem van Zijn genade, en tot een voorbeeld van navolging, naardat elk gelegenheid heeft. Werd de gemeenschap der heiligen meer geoefend, daar zou meer leven in de kerk wezen. Och, hoe droevig is op vele plaatsen Gods volk vaneen gescheiden, en leven zonder dergelijke gemeenschaps-oefeningen, dat niet te berispen is in degenen, die de gelegenheid niet hebben; elk moet zijn omstandigheden weten, ieder heeft geen gelegenheid tot de bijwoning van zulke gezelschappen, maar die er rechte liefde voor heeft en het missen moet door Gods weg en bestiering en daar wel eens over treurt, die ondervindt het wel in het verborgene, dat de Heere goed is. De Heere vergoedt dat wel eens in de binnenkamers. Maar die het uit liefdeloosheid nalaat, die zal magerheid aan zijn ziel doorgaans krijgen. En daar de ijver en de lust heersen, wordt gelegenheid gevonden, diemen anders dacht niet te hebben. De liefde van Gods kinderen onder en tot elkander ontsteekt de lust om aan elkander in samenkomsten te verhalen wat de Heere aan hun zielen gedaan heeft. De wereld meent, dat het hoogmoed is, dat aan anderen te verhalen wat men in zijn binnenkamer of onder de genademiddelen ondervindt, maar dat zullen niet zijn de zulken, die het werk der genade in hun zielen ondervinden. Velen zijn zo tegen dat verhalen van zijn bevinding, omdat zij gans geen bevinding van het werk des Heiligen Geestes aan hun zielen hebben.

Maar zelfs wordt des Heeren begenadigd volk dikwijls zo laag, zo aan het stof gekleefd, zo geesteloos, zo verre van de Heere, zo werkeloos, en dan ook zo lusteloos en liefdeloos, dat zij (al hebben zij gelegenheid) leven zonder de oefening van de gemeenschap der heiligen en worden daardoor hoe langer hoe dodiger en dwalen van de Heere hoe langer hoe verder af.

Komt, laten wij in enige bijzonderheden de nuttigheid van die gemeenschapsoefeningen en samensprekingen met elkander voorstellen. Ten eerste: door de samensprekingen en onderlinge vertelling, wat de Heere aan de ziel gedaan heeft, wordt dat werk opnieuw wel eens weder opgeklaard en de spreker in zijn werk meer met licht ingeleid, zodat hij onder het spreken nieuwe verzekeringen aan zijn hart krijgt van zijn aandeel aan God en Christus en het werk des Geestes, zodat zijn hart in liefde, blijdschap en verwondering over Gods vrije genade wordt weggevoerd onder sterke aandoening; en dus bekwaam gemaakt om God de eer te geven voor Zijn genade en barmhartigheid, aan zijn ziel bewezen.

Ten tweede: de hoorder wordt hierdoor wel eens ingeleid in zijn bevinding, horende de zoete overeenkomst met anderen van Gods kinderen, en voelende daaruit in zijn hart een innerlijke vereniging door de band van enerlei geloof en liefde, en het hebben van enerlei hart met Gods volk, waardoor hij ook in de waarheid van zijn werk bevestigd en van zijn genadestaat vergewist en verzekerd wordt. Ten derde: hierdoor wordt de liefde tot elkander zeer ontstoken met een heftigheid, waar de wereld weinig denkbeeld van vormen kan, en is er iets, dat zalige en heilrijke gevolgen heeft, het is de liefde der godzaligen tot elkander. Daar is toch niets, dat de liefdetot elkander zo gevoelig kan ontsteken als het wederzijds verhalen van het werk, dat tussen Jezus en de ziel omgaat. Dat hart smelt zo innig ineen, gelijk Jezus er van spreekt (Joh. 17: 22): „opdat zij één zijn, gelijk Wij één zijn”.

Ten vierde: die wat in de laagte zit en aan het stof kleef en van de Heere omzwerft, die wordt door dat horen van anderen, die in de gemeenschap van God leven, bij zijn afgedwaalde en zondige staat bepaald en krijgt dan wel eens gevoelige aandoening van zijn omzwerfen, dat hij in tranen wegs melt en zegt: ach, wat leef ik ellendig, wat ben ik een trouweloze verlater van de zalige Heere Jezus! En denkende aan de dagen van ouds, door horen van werkzaamheden en bevindingen, die hij voor deze ook wel placht te ondervinden, wordt zijn ziel in begeerte weder gaande: och, of ik was als in de vorige dagen!

Ten vijfde: door die onderlinge samensprekingen over het inwendige leven worden duisterten en kleinwetenden van hun verkeerd werken overtuigd en leren door het horen van anderen wel eens zien, waar het hen scheelt, tot hun merklijk zielsvoordeel. Zo zijn zij elkander tot een licht en een leidsman op de hemelweg, de duisterten en kleinwetenden worden onderricht en bestierd, de zwakken ondersteund, de moedelozen opgebeurd en de struikelende knieën worden vastgesteld.

Zo blijkt de nuttigheid van de bijeenkomsten en gemeenschaps oefeningen der godzaligen. Dit wordt nog gepraktiseerd op sommige plaatsen op een wijze, die met hun betrekking overeenkomt. Inzonderheid hebben wij dat nog in zijn fleur gezien te Nieuwkerk, waar de jongbekeerden een onuitsprekelijke liefde tot elkander hadden en betoonden. Tot zover weer Groenewegen. Wat hij zegt is ook in onze tijd behartigingswaardig. Ontwaak, Noordewind! en kom, Gij Zuidewind! doorwaai mijn hof, dat zijn specerijen uitvloeien, Hooglied 4: 16a.

B.

Boekbespreking

Jod. van Lodenstein door Ds. D. Slagboom. N.V. Uitgeverij „De Banier”, Utrecht.

Dit is het eerste deel van de jaargang 1966 van de Banier Bibliotheek voor het gezin, kortweg de B.B.G.-serie. De prijs is f 4,75. Elk jaar verschijnen er 4 boeken in mooie band. Voor hen, die zich voor ten minste een jaar verbinden, is de prijs f 3,75 per boek.

Toen we het boek over Van Lodensteyn ontvingen, viel het ons terstond op, dat de aanduiding op de band afwijkt van die in het boek zelf. Daar lezen we de naam als Jodocus van Lodensteyn. Die naam had ook op de band moeten staan. Bij een tweede druk kan dat anders. We lezen in het boekje steeds Van Lodensteyn, enkele malen van Lodensteyn. Dat laatste is ook niet juist. Overigens waren er weinig storende drukfouten. Het boek ziet er keurig verzorgd uit.

In het woord vooraf schrijft Ds. Slagboom, dat het niet meevalt om over het leven en de betekenis van Jodocus van Lodensteyn te schrijven. Verder lezen we daar: Door Gods genade was hij een man van bijzondere en waar-

achtige vroomheid. Ds. Slagboom wenst niet mee te doen aan een ongeoorloofde verering van mensen. Maar de Heere heeft profeten gegeven, die Hij gebruikt heeft in tijden van verval om te worstelen bij Sions muren. Van Lodensteyn is er zeker een van geweest — zo schrijft Ds. Slagboom — en daarom wil hij proberen iets van zijn leven en betekenis te laten zien.

De schrijver is hierin naar onze mening wel geslaagd. In het eerste hoofdstuk gaat hij het leven van Van Lodensteyn na en hij noemt dit een leven in de vreze des Heeren. In het volgende schrijft hij over de kring van vrienden die in de pastorie van Van Lodensteyn te Utrecht samenkamen om te spreken over de toestand van de kerk en over de middelen, die tot verbetering zouden kunnen dienen. Verder laat de schrijver Van Lodensteyn zien als strijder voor de reformatie des levens, als bewogen boeteprediker, als herder in de gemeente en als dichter van de Nadere Reformatie. Dan volgt nog een hoofdstuk over kritiek op Van Lodensteyn. Ds. Slagboom oefent zelf ook een gematigde kritiek uit. Dat is goed, want we kunnen grote waardering voor Van Lodensteyn hebben, zonder nu in alles hem ten voorbeeld te kunnen stellen. In een volgend hoofdstuk laat de schrijver zien, dat de invloed van Van Lodensteyn nog doorwerkt. Tenslotte volgt nog een opgave van gebruikte literatuur. Wij verblijden ons over het verschijnen van dit boek. Het kan er toe bijdragen enig inzicht of een beter inzicht te verkrijgen in en ook waardering voor de strijd voor Nadere Reformatie, waarin ook Van Lodensteyn zijn plaats heeft ingenomen.

Mijn Woord bewaard door Ds. M. C. Tanis. Uitgave van de Stichting Spaanse Evangelische Zending, secr.: Eerste Hogeweg 39, Zeist.

Deze brochure bevat de hoofdinhoud van een zendingsrede, die Ds. Tanis heeft uitgesproken op een zendingsavond van het Spaans Evangelisch Comité te Alblasserdam-Kinderdijk-Nieuw Lekkerland.

De brochure wordt ingeleid door het dagelijks bestuur van de stichting Spaanse Evangelische Zending. Het bestuur spreekt de hoop uit, dat dit geschrift moge dienstbaar zijn tot versterking van de liefde voor de Evangelieverkondiging in Spanje, bovenal tot verheerlijking Gods. Ds. W. Chr. Hovius schrijft een voorwoord, waaruit wij het volgende overnemen: Treffend wordt u aangetoond in de geschiedenis van het spaanse protestantisme, hoe de Heere uit vrije goedheid ook daar dat bewaren van Zijn Woord geleerd heeft, en nog daarmee bezig is. Dat is Zijn genade en Zijn trouw, waarvan een geheiligd volk mag zingen, ook door alle druk en vervolging heen, in de nachten van hun moeitevolle levens.

Dit vertolkt geheel ons eigen gevoel. We hebben het woord van Ds. Tanis met veel instemming gelezen. Wij zouden het toejuichen, wanneer het in veler handen kwam. Wij halen daaruit het volgende aan: Hij staat voor Zijn werk in. Hij zal niet laten varen het werk Zijner handen. Hij zal er voor zorgen, dat ook heden Zijn Woord getrouw naar Zijn wil zal bewaard worden. Hier en in Spanje. Men zal strijden voor dit Woord op alle fronten. Men zal ook, indien nodig, willen lijden voor en om het Woord.

De brochure kan besteld worden door storting van f 1,- op postrekening 690650 t.n.v. M. J. v.d. Perk, Lekdijk 444a, Nieuw-Lekkerland. De netto-opbrengst is bestemd voor het zendingswerk van de stichting in Spanje. Voor hen die nog niet met destichting bekend zijn, wijzen wij hier op het doel: de verbreiding van het Evangelie in Spanje en andere overwegend r.k. landen, het verlenen van steun aan Spaanse protestanten, Bijbelverspreiding in Spanje en andere overwegend r.k. landen, het uitgeven en verspreiden van reformatorische geschriften en Evangelisatie-materiaal, het wekken van belangstelling in Nederland en andere landen voor zendingswerk in Spanje en andere overwegend r.k. landen, o.a. door het houden van zendingsavonden en het uitgeven van de „Zendingsbode”.

B.

Adverteert

u
ook eens
in dit
blad

Reisbureau "STATES EXPRESS"

VAKANTIEREIZEN IN INTERKERKELIJK VERBAND

AUTOCARREIZEN VAN 3 TOT 12 DAGEN

Leiders uit eigen kring. Hotels in eigen sfeer. Tevens speciale jongerenreizen.
Op 18/6 speciale dagtocht naar Veluwe, idem op 20/7 naar Walcheren.

Reisgids wordt u gratis toegezonden.

C. M. van Blooys.

Naam.....

Adres.....

Woonplaats..... event. tel.....

Wenst gratis toezending reisgids I.K.R. 1966.

Opzenden aan:
STATES EXPRESS INTERKERKELIJKE REIZEN
Slaak 30 — Rotterdam — Tel. 010-115339.

Gepensioneerde onderw., 69 j. zoekt een eenvoudige, beschaafde dame als

huisgenote

Chr. Ger. Middelbare leeftijd. Geriefelijk nieuw huis met tuin. Groot dorp in bosrijke omgeving, midden des lands. Br. o. no. 1, bur. v.d. blad.